

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Henleykaai 83

Gent, Oost-Vlaanderen

2024I406

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	6
BIBLIOGRAFIE	7
BIJLAGE	8

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de heraanleg van een speelplaats in Gent, Oost-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 2395 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt 1270 m².

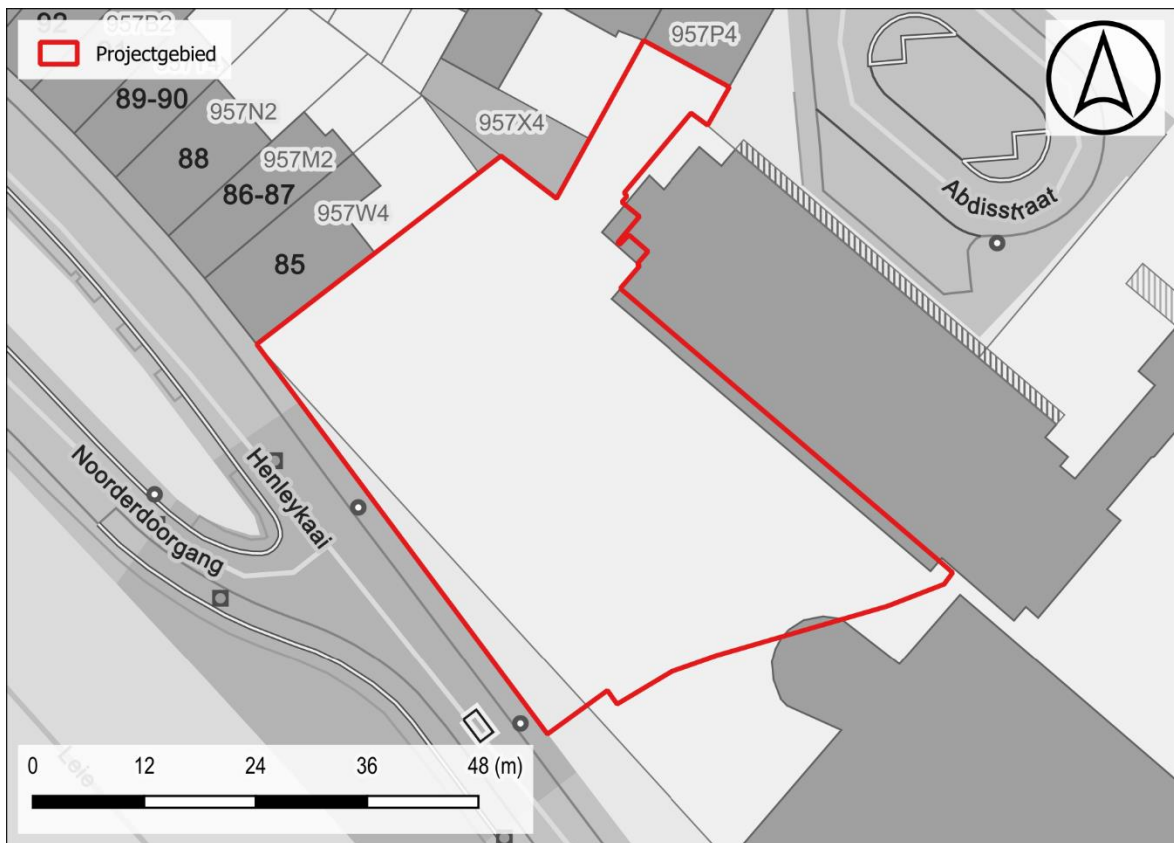
Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied met cultureel, historische en/of esthetische waarde. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 1000 m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie en aansluitend landschappelijk bodemonderzoek op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024I406	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
BOUNDING GEOMETRY	X ₁ : 103965	Y ₁ : 192637
	X ₂ : 104091	Y ₂ : 192728
KADASTER	Gent Afdeling 16, Sectie K, Nummer 959X5	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de sloop van een bestaande speelplaats op de scholencampus ter hoogte van Henleykaai 83 te Gent. Het volledige projectgebied bedraagt 2395 m² en overlapt deels met de archeologische zone van de historische stadskern om Gent. De op te breken verharding heeft een gecombineerde oppervlakte van ca. 1270 m² en vormt geen aaneengesloten geheel. Voor de uitbraak en het bouwrijp maken van deze zones wordt een bodemingreep van ca. 40 cm onder het huidige maaiveld gerekend.

Gent is gegroeid vanuit één of meerdere nederzettingskernen nabij de samenvloeiing van de Schelde en de Leie. Het onderzoeksgebied is gelegen ten zuidwesten van de historische stadskern, net buiten de kleine ring om Gent (R40). Naast beide riviervalleien wordt het landschap gedomineerd door de Blandijnberg, een getuigenheuvel, ten oosten van het onderzoeksgebied. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer waarvan de top bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Holocene. Dit moerasgebied, de Bijlokemeersen, vormde onderdeel van de vroegere stadsversterkingen. De drogere randen langs en drogere opduikingen binnen dit meersgebied waren ongetwijfeld zeer aantrekkelijk voor jager-verzamelaars. De bodemkaart geeft vanwege de aanwezige bebouwing geen informatie weer met betrekking tot bodemopbouw of sediment. Op het DHMV is te zien dat er zeer waarschijnlijk reeds maaiveldwijzigingen zijn uitgevoerd ter hoogte van het plangebied. Gelet op de mogelijke trefkans inzake artefactenconcentraties en het vermoeden van verstoring werd reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij werd het bodemprofiel tot op minimaal 1,2 m onder het maaiveld geëvalueerd. In geen enkele boring kon het natuurlijke sediment nog herkend worden waardoor uitgegaan wordt van een grotendeels vernield bodemarchief.

Uit het cartografische materiaal kan afgeleid worden dat het plangebied zich buiten het historische stadswefsel van Gent bevindt. Op het beschikbare kaartmateriaal blijft het terrein vrij van enige bebouwing tot in de 20^e-eeuw. Op zowel de Ferrariskaart als het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is het terrein ingekleurd als grasland. Ten noordoosten is de Bijlokesite weergegeven. Pas in de 20^e-eeuw worden deze moerasgebieden ontwikkeld. Dit gaat ongetwijfeld gepaard met significante ophogingswerken teneinde deze terreinen geschikt te maken voor bebouwing. Doorheen de orthofotosequentie is vanaf de jaren '80 de huidige toestand grotendeels te herkennen.

Ter hoogte van het plangebied zijn nog geen archeologische waarden gekend. Ter hoogte van de Bijlokesite zijn reeds meerdere onderzoekscampagnes uitgevoerd waarbij zowel resten van het 13^e-eeuwse klooster- en hospitaalcomplex en jongere fasen hiervan in kaart zijn gebracht. Binnen de Bijlokesite zijn ook meerdere schuilkelders aanwezig uit WOII. Ook ter hoogte van de huidige Leopoldskazerne werd reeds archeologisch onderzoek verricht. Hierbij zijn, naast resten van de 19^e-eeuwse kazerne, ook ontginningskuilen uit de late middeleeuwen in kaart gebracht. Overige gekende waarden in de nabije omgeving betreffen in hoofdzaak de toevalsvondsten van middeleeuws en jonger vondstmateriaal.

Concreet wordt, op basis van de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek, verder archeologisch onderzoek als weinig zinvol beschouwd.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande ingrepen aan de Henleykaai te Gent worden geen bijkomende onderzoeksdaten aanbevolen. De waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek wijzen sterke antropogene invloed waarbij het terrein is opgehoogd en verstoord. De bodem werd geëvalueerd tot op minstens 1,2 m onder het maaiveld. Hierbij werd enkel herwerkt oorspronkelijk sediment waargenomen. De kans dat er zich nog in-situ bewaarde artefacten- of sporenconcentraties binnen de grenzen van de te slopen zones bevinden wordt als minimaal ingeschat. Vanwege dit gegeven en het gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
--	---

